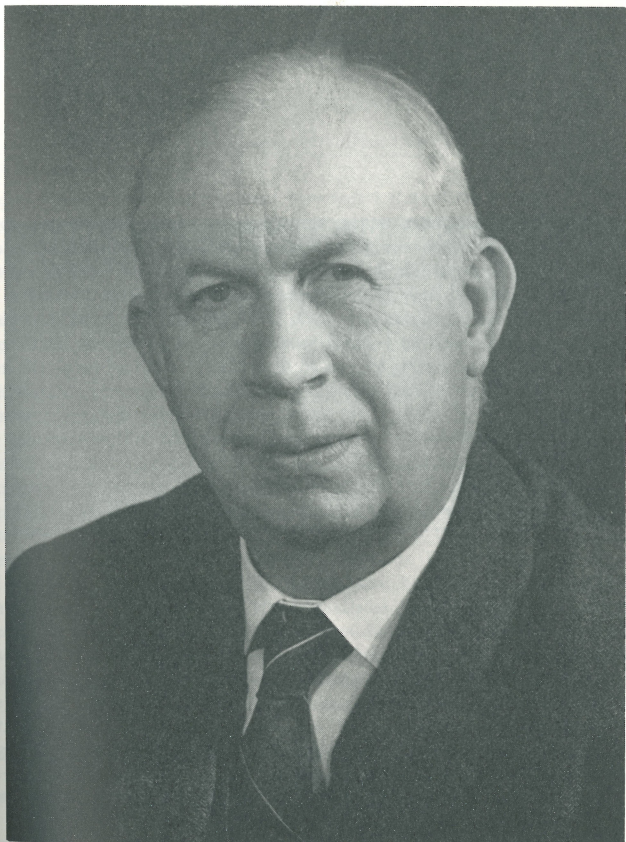

TORSTEN DAHL

29. august 1897–10. juni 1968

TORSTEN DAHL

29. august 1897–10. juni 1968

Sejr Torsten Frantz Granzow Dahl blev født i København i 1897 som søn af professor, dr. jur. Frantz Dahl. Det er næppe overflødigt at meddele denne oplysning: udgået af et embedsmandsmilieu og selv embedsmand følte og efterlevede Torsten Dahl stedse de krav, der stilles til embedsmænd: den højeste grad af nidkærhed og korrekthed i tjenesten. Dermed være slet ikke antydning, at der med omtalen af disse egenskaber er givet et dækkende billede af personen Torsten Dahl; for disse embedsmandsdyder indgik i en charmerende forening med den største venlighed og hjælpsomhed og en ikke ringe grad af humor, således at det samlede portræt af personligheden Torsten Dahl bliver meget mere end et portræt af den typiske embedsmand.

Dahl blev student fra Metropolitanskolen i 1914 og påbegyndte derefter sine studier ved Københavns Universitet, der i 1922 afsluttedes med skoleembeds-eksamen i engelsk som hovedfag og tysk og latin som bifag. Efter nogle års undervisning ved Købmandsskolen, i gymnasieskolen og ved Københavns Universitet blev han i 1928 udnævnt til docent ved Aarhus Universitet (eller, som det dengang hed, Universitetsundervisningen i Jylland). I 1934 fulgte udnævnelsen til professor i engelsk filologi, et embede, som han beklædte indtil 1967, da han gik af på grund af alder. Han var således blandt pionererne i opbygningen af det jyske universitet. Han blev den første professor i engelsk og bar ene mand ansvaret for de mange undervisningsmæssige og administrative gøremål i en meget lang årrække; ganske særligt bør her fremhæves det store arbejde, han nedlagde i opbygningen af institutbiblioteket. Først i 1957 fik han i dr. Grethe Hjort en kollega ved sin side. Torsten Dahl understregede altid kraftigt den fortræffelige hjælp, han fik fra sine medarbejdere; men det er ingen overdrivelse at sige, at han selv i de første mange år trak hovedparten af læsset, og at der stilledes store krav til hans alsidighed i undervisningen.

I sin afskedsforelæsning den 25. maj 1967 fremhævede Dahl selv, at hans eget virke først og fremmest havde været underviserens. Han var meget afholdt af studenterne, som i ham havde ikke blot en yderst samvittighedsfuld lærer, men også en mand, hvem deres personlige ve og vel lå stærkt på sinde. Og det kan i øvrigt tilføjes, at hans undervisning ikke begrænsede sig til universitetet; i flere perioder var han tillige lærer ved Den jyske Handelshøjskole, ligesom han også havde tilknytning til seminarieverdenen, idet han var fast censor i engelsk ved lærereksamen. Ikke desto mindre formåede han at få en ganske omfattende produktion fra hånden.

I sin produktion fremtræder Dahl som en anglist med vidtspændende interesser. Han understregede ofte den gæld, han stod i til sine universitetslærere i København, navnlig Otto Jespersen, men fremhævede også, at han ikke ville betegne sig selv som specielt lingvistisk orienteret. Han var filolog af forholdsvis traditionel observans. Han skrev syntaktiske og sproghistoriske afhandlinger; men det er vigtigt hertil at føje – hvad hans produktion da også vidner om – at han nok var lige så optaget af Storbritanniens historiske, litterære og kulturelle udvikling. Størstedelen af hans arbejde blev publiceret i *Acta Jutlandica*.

Torsten Dahls første arbejde – fra 1929 – er en kort afhandling med titlen »Valgskildringer i den engelske Litteratur«. I denne såvel som i afhandlingen fra 1940, »Conflicting Comments on the Union of England and Scotland«, manifesteres hans dybe interesse for historiske og kulturelle forhold, en interesse, der også kommer frem i indledningen og noterne til hans oversættelse i udvalg af den oldengelske krønike (1936).

Dahl var en uhyre flittigt arbejdende filolog, hvis omfattende eksempelsamlinger tillod ham at udsende monografier fra alle perioder af det engelske sprogs historie: »Should and Would« i 1931 (senere publiceret i Japan sammen med »Shall and Will«), omhandlende moderne engelsk sprogbrug, »Form and Function. Studies in Old and Middle English Syntax« i 1936, samt to afhandlinger fra 1951 og 1956, »Linguistic Studies in Some Elizabethan Writings I–II«, en udmærket undersøgelse, der endda holder mere, end den lover, idet den også giver en stilistisk vurdering af Deloneys sprog. – Det sidste større arbejde fra Dahls hånd er oversigten »Engelsk-språklig litteratur 1824–1880«, publiceret i Bonniers *Allmänna Litteraturhistoria* i 1962. Til Dahls omfattende interesseområder, som fremgår af de ovenfor omtalte værker, må endnu føjes hans særlige interesse for studiet af anglicismer i dansk, en interesse, der fandt udtryk i et par mindre afhandlinger fra 1940'erne. – I mere end en menneskealder var Dahl dansk redaktør ved »Annual Bibliography of English Language and Literature«; han var medredaktør af skriftserien »Anglistica« siden 1953, og han var en drivende kraft i English Club, ikke mindst i de vanskelige år 1940–1945, da han sad som præsident for foreningen.

I sine sidste år var Torsten Dahl hjemsøgt af store personlige sorger og vaklede under et svigtende helbred, hvad hans uhyre samvittighedsfuldhed imidlertid ikke tillod ham at tage hensyn til. Han gjorde til det sidste sit yderste for at varetage embedets pligter.

Ovenfor blev det forsøgt at tegne streger til et portræt af personen Torsten Dahl. Måske kan dette forsøg afrundes ved en henvisning til et ord og et begreb fra det sprog og den kultur, der stod hans hjerte så nær: han var indbegrebet af en *gentleman*, dette udtryk også taget i betydningen *a gentle man*. De, der var til stede, da han trådte tilbage i 1967, havde anledning til at ønske ham et langt og virksomt otium. Det blev ham ikke forundt. Men mindet om den første professor i engelsk filologi ved Aarhus Universitet og mindet om mennesket Torsten Dahl vil leve.

Knud Sørensen